07/01/2020

Άγνωστοι καταστρέφουν πανάρχαιες βραχογραφίες στο Παγγαίο

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Μπροστά σε μια ιδιαίτερα δυσάρεστη έκπληξη, και για ορισμένους αρχαιολόγους αποτρόπαια πράξη, βρέθηκαν λίγο μετά την έλευση του νέου χρόνου φυσιολάτρες και περιπατητές που ανέβηκαν στο Παγγαίο, καθώς διαπίστωσαν ότι ορισμένες από τις βραχογραφίες που βρίσκονται εκεί, ηλικίας άνω των 3.000 ετών, καταστράφηκαν από ανθρώπινο χέρι με τη χρήση συρματόβουρτσας. Όπως υποστηρίζουν αρχαιολόγοι, μελετητές και ιστοριοδίφες της περιοχής, παρότι η ταυτότητα των ανθρώπων που προξένησαν τις φθορές δεν είναι γνωστή, οι βραχογραφίες πιθανότατα καταστράφηκαν από χρυσοθήρες, που ψάχνουν συστηματικά στην περιοχή για θησαυρούς. Πιστεύουν ότι τα σχέδια αυτά αποτελούν σημάδια, που αντιστοιχούν σε κάποιον μυστικό χάρτη, ο οποίος σχετίζεται με κάποιο είδος κρυμμένου θησαυρού. Έτσι λοιπόν τα καταστρέφουν για να μειώσουν τις πιθανότητες κάποιοι άλλοι να οδηγηθούν στο θησαυρό.

Στην πραγματικότητα βέβαια, οι περίφημες αυτές βραχογραφίες (ή ακιδογραφήματα), όπως εξηγεί μιλώντας στο ΑΠΕ – ΜΠΕ ο δικηγόρος, ιστορικός και μελετητής, Θόδωρος Λυμπεράκης, είναι σχέδια σκαλισμένα πάνω σε γρανίτη ή

ασβεστόλιθο, τα οποία μπορεί κάποιος να τα θαυμάσει από κοντά σε ορεινές περιοχές του Παγγαίου, πολύ κοντά μάλιστα και σε οικισμούς. Οι βραχογραφίες αυτές, όπως επισημαίνει, ανακαλύφθηκαν το 1966 από τον καθηγητή του ΑΠΘ, Νικόλαο Μουτσόπουλο, ο οποίος τις μελέτησε και έκανε σχετικές αναφορές. Ωστόσο, μέχρι σήμερα, εκατοντάδες από αυτές βρίσκονται απροστάτευτες, εκτεθειμένες, χωρίς να υπάρχει καμία μέριμνα, αφού δεν αποτελούν αρχαιολογικό χώρο, άρα δε φυλάσσονται». «Σε κάθε περίπτωση όμως», υπογραμμίζει με έμφαση ο κ. Λυμπεράκης, «αποτελούν ένα μέρος της πλούσιας και σημαντικής πολιτιστικής μας κληρονομιάς και πρέπει να διαφυλαχθούν. Πολιτισμός δεν είναι μόνο η Ακρόπολη και τα άλλα γνωστά μνημεία, είναι και αυτά τα σχέδια, που μας δίνουν σημαντικά στοιχεία για τη ζωή των ανθρώπων πριν από 3.000 χρόνια».

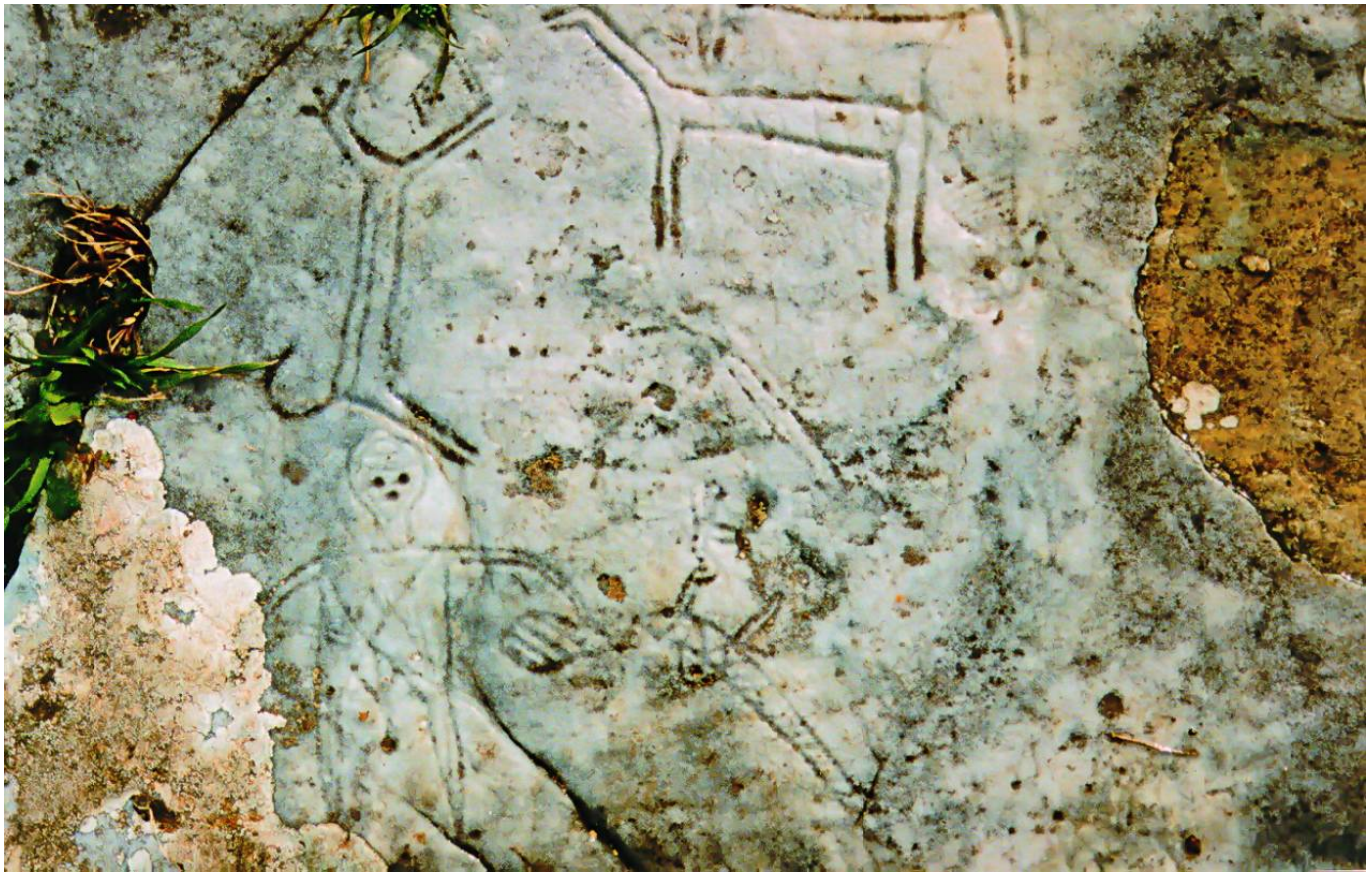

Έλλειψη στοιχειώδους παιδείας

«Είναι λυπηρό και αδιανόητο», συνεχίζει ο Καβαλιώτης δικηγόρος και ιστορικός, «τα βραχογραφήματα αυτά να καταστρέφονται από ασυνείδητους και άσχετους ανθρώπους λόγω της ημιμάθειάς τουςν αλλά και στον βωμό ενός -τις περισσότερες φορές ανύπαρκτου- θησαυρού. Βέβαια η αρχαιοκαπηλία στην περιοχή μας είναι μια μεγάλη μάστιγα, αλλά αυτό είναι μια πολύ μεγάλη συζήτηση. Οι ενέργειες πάντως αυτές των ανθρώπων υποδηλώνουν στοιχειώδη έλλειψη παιδείας, έλλειψη γνώσης και κατανόησης της ιστορίας. Πρέπει να σημειώσουμε ότι τέτοιους είδους σχέδια συναντάμε μόνο στις περιοχές της Ανατολικής

Μακεδονίας και σε δυο ακόμα περιοχές της πατρίδας μας, στη Νάξο και την Κρήτη. Αντιλαμβάνεστε λοιπόν πόσο σημαντικό είναι να τις προστατέψουμε και να κάνουμε τους ανθρώπους κοινωνούς της ιστορίας μας. Αυτό γίνεται μόνο μέσα από την εκπαίδευση. Άρα, χρειάζεται οι νέοι άνθρωποι να γνωρίσουν την τοπική ιστορία και τις ιδιαιτερότητες που παρουσιάζει».

Σύμφωνα με τους αρχαιολόγους, οι παλαιότερες από τις βραχογραφίες ανάγονται στην όψιμη εποχή του χαλκού (περί την 3η χιλιετία π.Χ.), ενώ οι νεότερες φθάνουν μέχρι και τους πρώτους χριστιανικούς χρόνους. Σε αυτές απεικονίζονται στιγμές από την καθημερινότητα των ανθρώπων που ζούσαν στην περιοχή (Θράκες στην καταγωγή). Σηματοδοτούσαν σημεία για λατρευτικούς σκοπούς ή έδιναν πληροφορίες για την καθημερινότητα εκείνων των ανθρώπων όπως το κυνήγι ή την εύρεση νερού, για τον λόγο αυτό και οι αναπαραστάσεις σχετίζονται με διάφορα ζώα όπως ελάφια, ζαρκάδια, λύκοι, αλεπούδες και σκύλοι. Ο κ. Λυμπεράκης σημειώνει ακόμα ότι για όσες βραχογραφίες έχουν μέχρι σήμερα διασωθεί, αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι είτε βρίσκονται σε περιοχές που δεν είναι εύκολα προσβάσιμες είτε δεν έχουν ακόμα ανακαλυφθεί από τους χρυσοθήρες.

«Ο συγκεκριμένος βράχος», τονίζει, «ήταν ο πιο προσιτός σε όσους ήθελαν να πάρουν μια πρώτη γεύση αυτής της άγνωστης και ολότελα απροστάτευτης, πανάρχαιας τέχνης, γιατί βρισκόταν πολύ κοντά στην ασφαλτοστρωμένη οδό, που οδηγεί από το Ακροβούνι προς το Δασικό Χωριό και στις κορυφές του Παγγαίου. Πλήθος σχολείων, πολιτιστικών και ορειβατικών συλλόγων και πλήθος Ελλήνων και αλλοδαπών επισκέπτονταν τον βράχο αυτόν, για να τον θαυμάσουν και να τον φωτογραφίσουν. Δυστυχώς, ένας υπάνθρωπος, μόνο έτσι μπορώ να τον χαρακτηρίσω, δε συγκινήθηκε, ούτε από την αρχαιότητα του μνημείου, ούτε από την ωραιότητά του, ούτε από την προσφορά του στον ελληνικό πολιτισμό και γι’ αυτό το κατέστρεψε με μίσος και μανία, χρησιμοποιώντας αιχμηρό εργαλείο, προφανώς συρματόβουρτσα. Η μόνη μας ελπίδα είναι να εντοπιστεί ο βάνδαλος και να τεθεί σε δημόσια διαπόμπευση, μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, αλλά και να οδηγηθεί στον Εισαγγελέα».

Πηγή: ΑΠΕ-ΜΠΕ